

Електронне наукове видання

ДВНЗ «Запорізький національний університет»

1/2014

ЮРИДИЧНИЙ
НАУКОВИЙ
ЕЛЕКТРОННИЙ
ЖУРНАЛ

WWW.LSEJ.ORG.UA

**Державний вищий навчальний заклад
«Запорізький національний університет»
Міністерства освіти і науки України**

**Електронне наукове видання
«Юридичний науковий
електронний журнал»**

№ 1, 2014

**Електронний журнал включений до переліку електронних фахових видань України
на підставі Наказу МОН України від 21 листопада 2013 року № 1609**

**Запорізький національний університет
Запоріжжя 2014**

Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове видання
юридичного факультету ДВНЗ «Запорізький національний університет»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Коломосць Тетяна Олександрівна – доктор юридичних наук, професор

Заступник головного редактора:

Бондар Олександр Григорович – кандидат юридичних наук, доцент

Відповідальний секретар:

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук

Члени редакційної колегії:

Дугинець Олександр Сергійович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);
Биргеу Михайло Михайлович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Молдова);
Севрюков Олександр Павлович – доктор юридичних наук, професор (Російська Федерація);
Ібрагімов Соліджон Ібрагімович – доктор юридичних наук (Республіка Таджикистан);
Сильченко Микола Володимирович – доктор юридичних наук, професор (Республіка Білорусь);
Манн Томас – доктор юридичних наук, професор (Федеральна Республіка Німеччина);
Колпаков Валерій Костянтинович – доктор юридичних наук, професор;
Кузьменко Оксана Володимирівна – доктор юридичних наук, професор;
Бевзенко Володимир Михайлович – доктор юридичних наук, професор;
Мельник Роман Сергійович – доктор юридичних наук, професор;
Миколенко Олександр Іванович – доктор юридичних наук, доцент;
Озерський Ігор Володимирович – доктор юридичних наук, доцент;
Приймаченко Дмитро Володимирович – доктор юридичних наук, професор;
Лук'янець Дмитро Миколайович – доктор юридичних наук, доцент;
Берлач Анатолій Іванович – доктор юридичних наук, професор;
Калюжний Ростислав Андрійович – доктор юридичних наук, професор;
Шишка Роман Богданович – доктор юридичних наук, професор;
Дудоров Олександр Олексійович – доктор юридичних наук, професор;
Лукашевич Віталій Григорович – доктор юридичних наук, професор;
Батанов Олександр Васильович – доктор юридичних наук, професор;
Лютіков Павло Сергійович – доктор юридичних наук;
Бровченко Наталя Володимирівна – кандидат юридичних наук;
Ганзенко Олександр Олександрович – кандидат юридичних наук, доцент;
Макаренков Олексій Леонідович – кандидат юридичних наук;
Ткалич Максим Олегович – кандидат юридичних наук, доцент.

*Рекомендовано до опублікування вченою радою
ДВНЗ «Запорізький національний університет»,
протокол № 8 від 1 квітня 2014 р.*

НАПРЯМИ ПРАВОВОГО УДОСКОНАЛЕННЯ ЩОДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ФУТБОЛЬНИХ МАТЧІВ

Легеца Є.О.,
к.ю.н., старший викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності ОВС
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Наукова стаття присвячена розгляду напрямів правового удосконалення щодо відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень під час проведення футбольних матчів, а саме: Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів».

Ключові слова: квиток, адміністративна відповідальність, футбольний матч, заборона відвідувати футбольні матчі.

Легеца Е.О. / НАПРАВЛЕНИЯ ПРАВОВОГО УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ОТНОСИТЕЛЬНО ОТВЕТСТВЕННОСТИ ЗА СОВЕРШЕНИЕ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЙ ВО ВРЕМЯ ПРОВЕДЕНИЯ ФУТБОЛЬНЫХ МАТЧЕЙ / Днепропетровский государственный университет внутренних дел, Украина

Научная статья посвящена рассмотрению направлений правового усовершенствования относительно ответственности за совершение административных правонарушений во время проведения футбольных матчей, а именно: Кодекса Украины об административных правонарушениях и Закона Украины «Об особенностях обеспечения общественного порядка и общественной безопасности в связи с подготовкой и проведением футбольных матчей».

Ключевые слова: билет, административная ответственность, футбольный матч, запрещение посещать футбольные матчи.

Legeza E.A. / DIRECTIONS OF LEGAL IMPROVEMENT IN RELATION TO RESPONSIBILITY FOR FEASANCE OF ADMINISTRATIVE OFFENCES DURING LEADTHROUGH OF SOCCER MATCHES / Dnepropetrovsk State University of Internal Affairs, Ukraine

The scientific article is devoted consideration directions of legal improvement in relation to responsibility for the feaseance of administrative offences during the leadthrough of soccer matches, namely the code of Ukraine about administrative offences and Law of Ukraine «About the features of providing of public peace and public safety in connection with preparation and leadthrough of soccer matches».

Analysing the noted changes a legislator brought in change in Code of Ukraine about administrative offences and to Law of Ukraine «On the features of providing of public peace and public safety in connection with preparation and leadthrough of soccer matches» row of changes in accordance with which: 1) the new type of administrative penalty is inculcated as prohibition to visit soccer matches persons, which accomplished administrative offences on territory of sporting building, which a soccer match is conducted on (point 4 parts of a 1 article 24, part of a 1 article 25, article 29-1, article 37 of KUpAP, – in the release of project); 2) the order of realization is determined from implementation of decision about prohibition of visit of soccer matches (gl. 29-1 KUpAP – in the release of project); 3) approvals of the articles 173, 174, 185, 185-7, 195-3, 195-6 KUpAP is complemented the new type of administrative penalty; 4) the judicial mechanism of bringing in is set to administrative responsibility in a kind forbid to visit a soccer match (proper changes to the articles 221, 255 KUpAP) and others like that.

Key words: ticket, administrative responsibility, soccer match, prohibition to visit soccer matches.

Футбольні матчі є найбільш відвідуваними масовими спортивними заходами та мають найвищий ризик порушень громадського порядку.

Незважаючи на те, що питання забезпечення громадського порядку і громадської безпеки під час підготовки та проведення футбольних матчів законодавчо врегульовано перед проведенням в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, сьогодні окремі положення законодавства потребують удосконалення, зокрема в частині посилення відповідальності вболівальників за порушення громадського порядку.

Про це свідчать останні інциденти за участю вболівальників, які викликали значний суспільний та міжнародний резонанс, наприклад під час матчу між збірними командами України та Сан-Маріно 06 вересня 2013 року у Львові.

Аналіз зарубіжного досвіду свідчить, що найбільш ефективним засобом попередження проявів насильства та неналежної поведінки з боку глядачів під час футбольних матчів є недопущення на територію спортивних споруд осіб, які раніше вчиняли протиправні дії при проведенні цих спортивних заходів.

Крім того, Європейська конвенція про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів, і зокрема футбольних матчів, зобов'язує сторони докладати зусиль для забезпечення того, щоб спортивні організації та клуби, у разі необхідності, разом з власниками стадіонів і органами державної влади, відповідно до визначених внутрішнім законодавством повноважень, уживали навколо стадіонів і на стадіонах практичних за-

ходів, включаючи виведення наявних або потенційних порушників порядку, а також осіб, що знаходяться у стані алкогольного та наркотичного сп'яніння, із стадіонів та матчів або заборону входу таким особам на стадіони та матчі, якщо це можливо з правової точки зору.

На сьогодні така заборона існує в понад двох десятках країн Європи, включаючи Великобританію, Іспанію, Італію, Нідерланди, Німеччину, Польщу, Росію, Сербію, Туреччину, Францію, Хорватію, Швецію та Швейцарію. За даними англійської поліції, 92% осіб, щодо яких були прийняті рішення про заборону відвідувати футбольні матчі, у подальшому не допускали порушень.

Загальнотеоретичним підґрунтям для дослідження проблеми є наукові праці О.М. Бандурки, А.В. Басова, О.К. Безсмертного, П.В. Дерев'янка, О.Ф. Долженкова, Ю.В. Дубка, Т.В. Епура, О.Г. Комісарова [1], М.В. Корнієнка, С.О. Кузнichenка, В.А. Лаптія, Ю.Б. Оболенського, О.В. Павлова, В.М. Плішкіна, В.В. Посметного, М.Б. Саакяна та ін. Однак, незважаючи на досить ґрунтовні наукові розробки цих авторів, питання висвітлено недостатньо.

Метою статті є висвітлення напрямів правового удосконалення щодо відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень під час проведення футбольних матчів.

Для досягнення вищевказаної мети нами поставлені наступні завдання: проаналізувати норми Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів»; запропонувати зміни до вище-

зазначених правових актів з метою покращення механізму реалізації норм в практичній діяльності правоохоронних органів.

Міністерством внутрішніх справ України на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 11 жовтня 2013 року № 39479/1/1-13 до пункту 1 доручення Президента України від 07 жовтня 2013 року № 1-1/2649 щодо вдосконалення законодавства України з питань забезпечення громадського порядку і громадської безпеки під час підготовки та проведення масових спортивних заходів був запропонований законопроект № 3837 від 27 грудня 2013 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень під час проведення футбольних матчів)», який був в цілому прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2014 року.

Проаналізувавши зазначені зміни, законодавець вніс зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення та до Закону України «Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів», відповідно до яких: 1) запроваджується новий вид адміністративного стягнення у вигляді заборони відвідувати футбольні матчі особам, які вчинили адміністративні правопорушення на території спортивної споруди, на якій проводиться футбольний матч (пункт 4¹ частини 1 статті 24, частина 1 статті 25, стаття 29-1, стаття 37 КУпАП – в редакції проекту); 2) визначається порядок провадження з виконання постанови про заборону відвідування футбольних матчів (глава 29-1 КУпАП – в редакції проекту); 3) санкції статей 173, 174, 185, 185-7, 195-3, 195-6 КУпАП доповнюються новим видом адміністративного стягнення; 4) встановлюється процесуальний механізм притягнення до адміністративної відповідальності у вигляді заборони відвідувати футбольні матчі (відповідні зміни до статей 221, 255 КУпАП) тощо.

Не зупиняючись на позитивних моментах запропонованих змін до законодавчих актів щодо відповідальності за вчинення адміністративних правопорушень під час проведення футбольних матчів, на нашу думку, значна кількість його положень є проблематичними за змістом та недоскональними за формою їх викладення. З огляду на це, вважаємо за необхідне висловити такі зауваження і пропозиції.

1. У Законі України «Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів» надається визначення «квитка», а саме: «квиток – документ, який дає глядачеві право проходу на територію спортивної споруди та обов'язковим реквізитом якого є прізвище та ім'я його власника. Порядок виготовлення і розповсюдження квитків визначається Кабінетом Міністрів України». З однієї сторони, придбання квитків по прізвищу та імені його власника унеможливить факти перепродажу квитків, зменшить корупційні ризики серед представників футбольних стадіонів та покращить роботу правоохоронних органів щодо негайного виявлення осіб, яким заборонено буде відвідувати футбольні матчі тощо. Але, з іншої сторони, збільшить час перепустки на футбольний матч глядачів для перевірки власника квитка, що призведе до масових черг та невдоволеності глядачів. Тому необхідно покращити процес контролю-пропускового режиму перевірки квитків за допомогою інформаційних засобів фіксації.

Також незрозуміло, що розуміє законодавець під «документами, що посвідчують особу». Тому необхідно запропонувати чіткий перелік зазначених документів, а саме: паспорт, посвідчення водія, студентський квиток тощо.

2. Щодо провадження з виконання постанови про заборону відвідувати футбольні матчі в диспозиції статті 3161 КУпАП «Виконання постанови про заборону відвід-

увати футбольні матчі», прописаний механізм виконання стягнення – заборони відвідування футбольних матчів, а саме: «Постанова районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду (судді) про заборону відвідувати футбольні матчі надсилається на виконання до органу внутрішніх справ не пізніше наступного дня з дня набрання нею законної сили». Тобто, якщо прийнято рішення суду щодо притягнення до відповідальності відвідувати футбольні матчі протягом певного строку, то рішення для виконання надсилається до органів внутрішніх справ.

Але, по-перше, для виконання цього положення по всій території держави в системі МВС України потрібно створити інформаційне забезпечення для внесення зазначених категорій осіб, а саме: створення відповідних обліків, програм тощо. По-друге, у зв'язку з продажем квитків працівниками футбольних стадіонів також необхідно, щоб зазначені працівники знали категорії осіб, яким заборонено відвідувати футбольні матчі з метою непродажу квитків на футбольний матч.

Тому пропонуємо прийняти підзаконний нормативний акт на рівні МВС «Про взаємодію правоохоронних органів з працівниками футбольних стадіонів щодо реалізації заборони відвідування футбольних матчів», в якому б містилися такі структурні елементи як: загальні положення, порядок передачі інформації про осіб, яким заборонено відвідувати футбольні матчі, права, обов'язки та відповідальність тощо.

3. Необхідно прийняти підзаконний нормативно-правовий акт на рівні Міністерства внутрішніх справ «Типовий регламент дій працівників ОВС щодо осіб, яким заборонено відвідувати футбольні матчі», який би врегулював механізм дій працівників ОВС щодо зазначених категорій осіб.

4. Виходячи зі змісту редакції статті 29-1 КУпАП «Заборона відвідувати футбольні матчі» зазначений вид адміністративного стягнення передбачено для осіб, що вчинили адміністративні правопорушення на території саме тієї спортивної споруди, для входу до якої купується квиток, та лише на такий спортивний захід, як футбольний матч. Але правопорушення, передбачені статтями 173-174, 185, 185-7, 195-3, 195-6 КУпАП, можуть бути вчинені на будь-якому спортивному стадіоні або спортивному манежі під час проведення не лише футбольних матчів, а й інших спортивних заходів. Запропонований вид адміністративного стягнення є дуже вузьким, що може потягти за собою в майбутньому нові зміни до КУпАП з метою поширення відповідного стягнення на осіб, які допускають порушення під час відвідування інших спортивних заходів.

5. Необхідно статтю 18513 КУпАП «Порушення заборони відвідувати футбольні матчі» доповнити ч. 2 такого змісту:

«Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, –

тягнуть за собою накладення штрафу від сорока до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

Таким чином, з метою ефективного вирішення правоохоронних завдань під час проведення масових заходів спортивного характеру, зокрема футбольних матчів, необхідні узгоджені дії всіх суб'єктів забезпечення безпеки та правопорядку на рівні законодавчих та підзаконних актів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07 грудня 1984 року // Відомості Верховної Ради УРСР – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
3. Про особливості забезпечення громадського порядку та громадської безпеки у зв'язку з підготовкою та проведенням футбольних матчів : Закон України від 08 липня 2011 року // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 9 – Ст. 64.

4. Комісаров О. Г. Узагальнення досвіду роботи поліції країн – членів ЄС у середовищі футбольних уболівальників / О. Г. Комісаров, Д. А. Мовчан // Проблеми психологічної безпеки особового складу сил охорони правопорядку під час підготовки та проведення Чемпіонату Європи з футболу у 2012 році : матеріали міжнародної наук.-практ. конференції (Україна, м. Харків, 17 листопада 2010 р.). – Х. : Академія внутрішніх військ МВС України, 2010. – С. 42–45.

5. Макуев Р. Х. Проблемы применительной деятельности милиции в экстремальных условиях / Р. Х. Макуев. – М. : Академия МВД РФ, 1992.

6. Про оновлення посібника з рекомендаціями щодо міжнародного поліцейського співробітництва та заходів з попередження і контролю насильства та порушень порядку у зв'язку з футбольними матчами міжнародного характеру, в яких хоча б одна з країн є членом ЄС : Резолюція Ради ЄС від 03 червня 2010 року № 2010/C 165/01 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravoznavec.com.ua/period/chapter/41/253/8815>

УДК 342.95:351.823.3

ОБЪЕКТЫ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВЫХ ВДНОСИН В СФЕРЕ НАДРОКОРИСТУВАННЯ

Леонова О.В.,
к.ю.н., доцент

ДВНЗ «Національний гірничий університет»

Стаття присвячена висвітленню однієї з актуальних теоретико-методологічних проблем адміністративного права щодо питання визначення об'єкта адміністративно-правових відносин в сфері надрокористування. Безумовно, об'єкт адміністративно-правових відносин відіграє роль ключового елементу. Від того, наскільки повно і правильно буде визначено об'єкт, залежить не тільки поведінка суб'єктів адміністративно-правових відносин у сфері надрокористування, а й досягнення кінцевої мети цих відносин.

Ключові слова: надрокористування, адміністративно-правові відносини в сфері надрокористування, об'єкт адміністративно-правових відносин в сфері надрокористування, предмет адміністративно-правових відносин в сфері надрокористування.

Леонова Е.В. / ОБЪЕКТЫ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВЫХ ОТНОШЕНИЙ В СФЕРЕ НЕДРОПОЛЬЗОВАНИЯ / Государственное высшее учебное заведение «Национальный горный университет», Украина

Статья посвящена анализу актуальных теоретико-методологических проблем административного права относительно определения объекта административно-правовых отношений в сфере недропользования.

Безусловно, объект административно-правовых отношений играет роль ключевого элемента. От того насколько полно и правильно будет определен объект, зависит не только поведение субъектов административно-правовых отношений в сфере недропользования, а и достижение конечной цели этих отношений.

Ключевые слова: недропользование, административно-правовые отношения в сфере недропользования, объект административно-правовых отношений в сфере недропользования, предмет административных отношений в сфере недропользования.

Leonova O.V. / OBJECTS OF ADMINISTRATIVE-LEGAL RELATIONS IN THE FIELD OF SUBSURFACE RESOURCES MANAGEMENT / State Higher Education Institution «National Mining University», Ukraine

The article is devoted to coverage of a one of topical theoretical and methodological issues of the administrative law pertaining to the question as regards determination of an object of administrative-legal relations in the field of subsurface resources management. There is no doubt that an object of administrative-legal relations plays the part of key element. The behavior of subjects of administrative-legal relations in the field of subsurface resources management as well as the achievement of final objective of these relations depends upon the degree of comprehensiveness and correctness of the object determination.

According to classification of the objects of administrative-legal relations by the criterion of generalization level or the range (scope) of public interests being implemented with the help of Administrative Regulations the objects are divided into: general, generic, specific and immediate. According to presented legal structure the article deals with the specificities of an object of administrative-legal relations in the field of subsurface resources management with the general, generic, specific and immediate objects of administrative-legal relations in the field of subsurface resources management being determined.

General object of administrative-legal relations in the field of subsurface resources management is formed by the aggregate public needs and interests as regards assurance of sustainable and multipurpose subsurface use being implemented by the Administrative Regulations. That particular object with due account for the specificities of the field of subsurface resources management determines the groups of public needs and interests forming the generic, specific and immediate objects of administrative-legal relations

An object of administrative-legal relations in the field of subsurface resources management is closely associated with their subject being an auxiliary composite element of these relations. The author distinguishes main features of subsurface resources as an object of the subsurface resources management and draws the conclusion that the assignment of subsurface resources to the subject of administrative-legal relations in the field of subsurface resources management is problematical due to complexity lying in the determination of subsurface resources boundaries. And at the same time, the mineral deposits occurring in the subsurface resources as regards development of which the Authorization Documents are being issued may be a subject of administrative-legal relations in the field of subsurface resources management. This argument is substantiated by current needs of the state for normalization of the processes of subsurface resources management by the economic entities. Relevant needs and interests of the state as regards rationalization of subsurface resources management are the objects of administrative-legal relations in the field under investigation.

Key words: subsurface resources management, administrative-legal relations in the field of subsurface resources management, object of administrative-legal relations in the field of subsurface resources management, and subject of administrative-legal relations in the field of subsurface resources management.

Становлення України як незалежної, правової держави потребує реалізації потенціалу усіх джерел збагачення національної економіки. Одними із головних елементів державного багатства є наявні на території України надра, що

містять мінерально-сировинні ресурси. Україна за своїм мінерально-сировинним потенціалом належить до провідних мінерально-сировинних держав світу та посідає одне із перших місць у Європі.